

Sluneční zátoka - na Bobří řece, nebo na Sázavě?

Před nedávnem se v tisku objevila zpráva, že proschly stromy v okolí legendárního skautského tábořiště na Sluneční zátoce u Ledče nad Sázavou a že Sdružení přátel Jaroslava Foglara chce vyjádřit

Památník ve Sluneční zátoce

foto Jaromír Havlík

svůj vztah k tomuto místu sbírkou a dobrovolnou prací při novém zalesňování. Následovalo vyjádření majitelů okolních pozemků, které je zamítavé - peníze si mohou sehnat z dotací, sázení si raději zajistí podle svého (viz [zde](#)). Není na tom nic překvapivého a SPJF mohlo s tímhle závěrem počítat, ale i tak je myslím potěšující, že členové s návrhem přišli a že chtěli přiložit ruku k dílu. Dobře se to hodí k tomu, co Foglarovi Hoši od Bobří řeky

na táborech prožívali. Jak se učili citu k přírodě, samostatnosti a pracovitosti.

Jako pilné čtenářce foglarovek se mi právě tohle líbilo na všech těch bezvadných klubech a oddílech nejvíc, když jsem si to všechno nad stránkami knížek představovala. A také přátelství hlavních hrdinů, jejich smysl pro humor, pro dobrodružství, pro férovost... Bylo mi kolem devíti, desíti let, protože díky staršímu bratrovi jsem měla oproti mým spolužákům v tomhle náskok, a ještě i teď, o celé půlstoletí později, si to všechno dobře pamatuju. Aby taky ne, když jsem se ke svým oblíbeným příběhům pak často vracela a vracím dodnes. Stačí jen vidět hřbety všech těch dnes už omšelých svazků na polici - a člověk přímo cítí vůni pryskyřice a slyší zurčení peřejí.

S Jaroslavem Foglarem jsem se dokonce setkala i osobně. Nejdříve jsme se s bratrem dověděli, že jej lze navštívit po telefonické domluvě u něj doma (lépe řečeno v místnůstce, kterou měl pro takové příležitosti k dispozici), a tak jsme za ním doopravdy přišli a byly to moc hezké chvíle. To bylo v roce 1984. Na začátku devadesátých let pak byla ve Strakonících s panem Foglarem beseda. Mluvilo se mimo jiné o tom, že jeho aktivity určené mládeži by se daly zapsat do Guinnessovy knihy rekordů - tolik toho všeho bylo. Šlo o to, naladit mládež na užitečné aktivity a dát jim srozumitelné a přitažlivé vzory. Určitá idealizace pak byla někdy předmětem kritiky dospělých, ale mnohé děti samy tohle vidí jinak - mají přirozenou potřebu takovou inspiraci vstřícně přijímat a nadsázka jim v tom není nijak proti mysli. Pokoušejí-li se samy o psaní, dávají i ony svým hrdinům obdivuhodné vlastnosti, které by si samy přály mít.

Je až legrační, jak blízcí mi byli ve školním věku jak kluci z foglarovek, tak i uličníci z knih V. Steklače, R. Goscinyho, R. Cromptonové, F. Župana, K. Poláčka, L. Pergauda nebo E. Welka. A stejně tak dívky, jako byly Gabra a Málinka od A. Kutinové, Hanýžka od J. Š. Baara, Leni od Z. Bezděkové... (a určitě bych měla měla ráda hrdiny z ransomovek, "Letopisů Narnie", "Hraničářova učně"... ale ty jsem tehdy neznala). Děti si dovedou takovou různorodost snadno přebrat, od všeho si užijí to, co je zaujme, a to ostatní zůstává v pozadí. Je pravda, že toho bylo zrovna v případě foglarovek docela

hodně, co mi četbu rušilo (elitářství, soutěživost vystupňovaná podle mého názoru do přílišné míry, nedostatečná pozornost věnovaná v příbězích rodičům a sourozencům, atd.), ovšem to, co se mi líbilo, mělo pro mě o mnoho větší váhu. Už vždycky za to budu vděčná. O tom jsem ostatně do našeho časopisu už jednou napsala - viz [č. 4/2014](#).

Podle očitých svědků je v okolí Sluneční zátoky i přes nepříznivé změny v krajině a rozmáhající se turistický ruch pořád ještě docela hezky. Tam, kde byla dříve táborová kuchyně, je umístěn kamenný památník, z rostlinných druhů se zde vyskytuje oměj různobarevný, náprstník hlínožlutý, brčál barvínek, plavuň vidlačka, kruštík širokolistý, orsej jarní, konopice zdobná či dymnivka dutá (viz [zde](#)), přítomnost řeky a skal dotváří romantickou atmosféru. V Ledči na hradě v Muzeu Jaroslava Foglara je možno vidět spoustu zajímavých materiálů a potěšit se zaujetím i znalostmi Milana Tesleviče, který to vše dal dohromady a ochotně o tom s návštěvníky mluví.

A co vypráví Sázava, pojmenovaná panem Foglarem někdy jako Bobří řeka daleko za Prahou, jindy jako Vydří říčka v Jihočeském kraji? Co všechno s jeho Pražskou dvojkou zažívala? O tom si můžeme číst znovu a znovu. I o písni vody v peřejích - třeba v knížce "Devadesátka pokračuje": *"... Když k nim oba hoši došli a pozorně se zaposlouchali, poznali, že píseň se skládá z nespočetného množství všelijakého bublání, zurčení, každý splávek u každého kamene v řece zpíval sám, některý hluboce, jiný vysoce, podle polohy kamene a podle proudu vody, který se do něho opíral. A v rákosí na druhé straně i tady se ozývaly tisíce žabích hlasů..."*

Moudrý vedoucí Devadesátky Tapin věděl, že na všechny členy oddílu nepůsobí krása měsíčních nocí nebo červených západů slunce hned od počátku stejně silně, a tak zval na procházky kolem tábořiště jen někoho, podle zájmu. Chtěl ke vztahu k tomu všemu inspirovat, nikoliv nutit. Stačilo mu, když se chlapci chovali k okolnímu prostředí šetrně, když byli střídmi ve svých potřebách a zvědaví při poznávání všeho nového. A právě tento nenápadný přístup přinášel své ovoce. Věřím, že čtenáři foglarovek odstavce věnované podmanivému kouzlu přírody nepřeskakují a že je nechávají na sebe působit. Někomu ta slova mluví z duše, někoho proberou z nevšímavosti a ukážou mu cestu, na kterou by se sám od sebe možná ani nedal.

V knížce "Po stopách Rychlých šípů" (1990) se můžeme dočíst vřelá slova jak o Sluneční zátoce, tak o přírodě jako takové. To, že Jaroslav Foglar vedl svůj oddíl plných 60 let, že jím prošlo na 850 dětí, že jsou dosud oblíbené knížky o jejich zážitcích, k tomu všemu se dá říci, že za to vděčíme, kromě jiného, právě Sázavě - jejím zpívajícím peřejím a písčitém břehům:

"... Byl jsem jako očarován přírodou a robinsonským způsobem družného života v ní uprostřed hloučku hochů jen o málo mladších, než jsem byl já sám. Řeka šuměla dnem i nocí kolem našeho tábora svou uspávací píseň, vzduch byl prosycen vůní pryskyřice z okolních lesů, louky kolem obsypávaly záplavy barevného kvítí, ve dne jsme se topili v záři slunce, v nocích vycházel a kraj svým magickým světlem zaléval měsíc. A já tu krásu všeho vstřebával do sebe s nepopsatelným vzrušením a byl jsem přesvědčen, že tímto způsobem života a touto krásou musí být určitě okouzlen každý hoch i děvče. A znovu mě pojala neodbytná touha vypsát proto všechnu tu nádheru, kterou jsem kolem sebe viděl a prožíval, do té vysněné knížky, aby každý její čtenář zatím alespoň v duchu mohl to vše prožívat se mnou - a po přečtení se o podobný způsob života sám pokusit..." -ah-